

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

2 Vnde distinctio numerica peccatorum non solum in esse physico, sed
moralis, & in ordine ad confessionem desumenda sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

Secundo obijcio. Eadem res duplici via prohiberi, vel precepti potest titulo inquam, religionis, & iustitiae vt contingit in precepto prohibente furtum rei sacrae, titulo pietatis, & temperantiae, vt in fornicatione cum consanguinea, titulo, castitatis & iustitiae, vt in fornicatione cum vxorata, sed tunc committens furtum rei sacrae, vel fornicationem cum consanguinea, duplex peccatum committit necessario in confessione manifestandum. Ergo multiplicitas peccati non requirit multipliciter.

Tertio contingit multiplicari rem preceptam formaliter non multiplicari peccatum numero, vt contingit, si fornicam inlequaris, alloquaris, deosculeris pluries, & rem cum illa habes, quodlibet ex antecedentibus est peccatum distinctum, & tamen non est necessario in confessione manifestandum: vt tenet communis sententia. Ergo non ad multipliciter rei precepta peccata multiplicatur.

Ad primam obiectionem concedo vnico precepto materialiter, seu vnica propositione plura diuersa prohiberi, sed hoc non tollit, quin aequaliter, & formaliter plura precepta dicantur: alia omnia, quae Deus prohibet dicentur vnico precepto prohiberi, si quidem vnico indissolubili actu prohibet; sufficit enim, vt dicatur esse plura precepta, si res preceptae ita distinctae sunt vt quilibet eorum possit suo precepto prohiberi.

Ad secundam, ibi esse duplicem rem preceptam, vel vniam rem sub aliqua diuersa circumstantia; ratione enim iustitiae, prohibetur furtum cuiuslibet rei, siue sacrae, siue profanae, ratione enim religionis prohibetur specialiter furtum rei sacrae, quod certe distinctum est: nam respectu iustitiae rem factam esse, vel non esse est per accidens; solum enim respicit, ne alterum, contra voluntatem domini accipiat: ac respectu religionis est quidem per se esse factam, quia religio non prohibet furtum rei sacrae quatenus factum est, sed quatenus illo casuatur irreuerentia, & indecentia rei sacrae, & Deo dicatur. Idem est in precepto non fornicandi cum consanguinea, castitas enim prohibet quamlibet fornicationem cum aliena. Quod vero sit consanguinea, vel non, non pertinet ad castitatem: ac pietas & reuerentia consanguineis debita expostulat, ne illis turpiter immisceatur; ac proinde, quod est per accidens respectu castitatis est per se respectu pietatis. Similiterque dicendum est de, fornicatione cum vxorata, quae est aduersus castitatem prohibentem accessum ad non tuam quatenusque sit, & simul est aduersus iustitiam prohibentem euilibet iniuriam. Quare dicere possumus in omnibus his duplicem esse rem formaliter preceptam; ea enim, quae sunt per accidens prohibita respectu vnus virtutis, sunt per se prohibita respectu alterius.

Ad tertiam respondeo, ex his quae latius dicemus in tractat. de poenitentia disputat. de his quae necessario sunt confitendo. Fateror, inquam, quodlibet ex illis peccatum esse, & peccatum physice distinctum: ac quia moraliter, & secundum communem estimationem non distinguuntur; sed ad idem sunt: ideo declarata copula, omnia illa quae communiter contingunt, censentur declarata, & de oculis, & tactibus copulam precedentibus ferre omnes affirmant, non esse necessario fatenda, vt videre est apud Nauarum cap. 6. numer. 18. §. inferius. Valquez 1. 2. tom. 9. disputat. 75. cap. 2. §. 2. fine. Et de poenitentia, quest. 9. artic. 1. dub. 5. numer. 33. Azor. tom. 1. instit. moralium, libr. 4. cap. 4. quest. 6. Suarez, tom. 4. in 3. part. disputat. 22. section. 5. numer. 26. At de oculis, tactibus & collocactione subsequente copulam, cito Valquez, & Suarez supra, existimant necessario esse fatenda, quia sunt initium alterius copulae: ac si absque animo illius fiat, existimo satis probabile non esse necessario fatenda, quia videntur esse complementum copulae praeteritae, & non initium alterius: & sic declarata copula, omnia, quae regulariter euenire solent, intelliguntur declarata, & licet aliquando id non contingat, est per accidens: ita Nauar. in cap. considerat. de poenitentia distinct. 5. numer. 46. Et in summ. cap. 6. numer. 17. generaliter dicit actus, qui praecedunt, vel subsequuntur communiter ad actum principalem peccati, non esse necessario in confessione manifestandos, vt si quis alterum occidit, & statim gaudeat; & iterum, vel de illo colloquatur, alii que ostendat sibi placere, quia haec communiter contingunt. Henriquez lib. 5. summ. cap. 5. §. 5. vbi comment. dicit esse communem §. cap. 8. num. 13. Azor. tom. 1. instit. moralium, libr. 4. cap. 4. quest. 6. fine. Salas tractat. 13. distinct. 5. section. 8. numer. 82. circa finem. Quod vero Ioan. Sanchez disputat. de selectis, num. 3. addit supra dicta esse verba, etiam si magna intercelleret interruptio temporis inter copulam, & consequentis ad illam; dummodo ad alia negotia qui commisit fornicationem, non se diuertat, sed in eodem statu, & situ permaneat, detraens feminam, ad deosculandum illam & colloquendum, vel si forte femina discessit, ex vtriusque conuentione expectet reditum ad iterum deosculandum illum nullo modo mihi probatur, neque, Nauar. quem pro se adducit in cap. considerat. id dicit sed solum dicit in su. iuxta edit. Legum. in 1597. cap. 9. numer. 17. versic. inferius septimo, Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars I.

semel tantum peccare quoad necessitatem confitendi, qui post vniam fornicationem cum amica habitam, sapius osculatur, non ad iterandam fornicationem, sed ad maiorem delectationem, quia omnia illa oscula videntur consequentia fornicationis, & rei iam habitae, & in cap. considerat. num. 48. fine, requirit praebula, & consequentia ad copulam, & ea, in quae quis vno impetu fertur quae omnia intelligi debent de immediate consequentibus copulam, quaeque potius sunt copulae complementum, quam alterius initium; ac tactus, & oscula longo tempore post copulam subsequentia, nescio qua ratione possunt dici esse complementum illius, & non via alterius.

Vnum tamen est omnino dubitatum apud omnes, coitum vnum non esse viam ad alium, ac proinde etiam si mox post alium sequatur, necessario est peccatum distinctum in confessione manifestandum.

PUNCTVM II.

Vnde distinctio numerica peccatorum non solum in esse physico, sed morali, & in ordine ad confessionem desumenda sit.

- 1 Proponitur ratio dubitandi.
2 Resoluitur.
3 Respondetur rationi dubitandi.

Non leuis est difficultas, quando peccata quoad numerum mortaliter censentur multiplicata vt debentur in confessione ea manifestate, & declarate. Ratio dubitandi est, quia peccatum praecipue consistit in voluntate quam in opere externo. Ergo multiplicata voluntate etiam si opus externum non multiplicetur, multiplicari debet peccatum. Ergo cum quis pergit hominem occidere, & ex hac voluntate parat equum, assumit arma, quaerit inimicum, multiplicat peccata, nec in confessione satisfacit, si dicat hominem occidisse, nisi huiusmodi voluntates declarauerit, necessarium enim est eas multiplicare, praecipue si aliquo tempore in ea durauerit confirmo. Demum te post aliquos dies ponere voluntatis habitae, & omnino ab illa cessare: satisfactis ne si dicas te voluisse hominem occidere, quin dicas, quoties voluisti, vel quo tempore persecutus in tali voluntate. Nemo credo audebit id affirmate, cum quilibet ex illis voluntatibus peccatum distinctum sit. Ergo etiam cum sequitur officio, sunt haec voluntates manifestandae, siquidem eorum malitia non obinde immutatur. Adde declarata occasione non sufficienter haec voluntates declarantur: non enim ad quamlibet occasionem necessarium est tanto tempore in depauperata voluntate perseuerare: alia qui toto anno in ea perseuerat, & in fine illius eam executioni mandaret, satisfaceret dicendo se hominem occidisse, quin declarauerit in tali voluntate in toto anno perseuerasse.

Fateror pressum me esse hac difficultate. Nam vt recte dixit Nauar. in cap. considerat. in princip. distinct. 5. num. 13. versic. pone item. si quis velit occidere hominem substantia quadam voluntate, sed deliberata, moraliter peccat, si continuauit paululum illam certum est ex praxi communi nondum teneri ad illam extensionem confitendam, neque si continuauit vniam horam neque duas, neque tres, si tamen octo dies vel mensem, vel annum continuaret, tenebitur sanè: quis Ego determinabit temporis illam quantitatem, post quam tenetur & intra quam tenetur;

Pro resolutione supponendum est aliqua esse peccata quae interius consummantur vt odium, superbia, inuidia, haereticis, delectatio morosa: alia, quae exterius perficiuntur, vt iuramentum falsum, idololatria, homicidium, fornicatio, furtum, &c. Si de peccatis, quae interius consummantur, sermo sit communiter, Doctores tradunt multiplicata voluntate, multiplicari peccatum, quia cum illae voluntates inter se non vniuntur, neque vniuntur in aliquo effectu, qui causa sit talis peccati, non est vnde vnium peccatum dici possint. Ergo sunt plura peccata ita docet Azor. tom. 1. lib. 4. cap. 4. quest. 4. coasentit Salas 1. 2. tract. 13. distinct. 5. section. 8. num. 89. Valquez disput. 75. cap. 1. num. 1. Nauar. summ. cap. 6. num. 16. Si vero de peccatis, quae exterius consummantur, loquamur, dicendum est, voluisti occidere hominem, & in te reuertens decreuisti a praua illa voluntate cessare, si postea iterum velis occidere peccata & necessario est manifestanda talis multiplicitas; quia postrema voluntas cum priori non continuatur, etiam in aliquo opere extremo, cum fuerit per contrariam voluntatem retractata: ita Nauar. cap. considerat. in princip. distinct. 5. num. 48. circa finem. Emanuel verbo confessio cap. 5. num. 6. Salas alios referens, 1. 2. quest. 7. tract. 13. distinct. 5. §. 8. num. 84. Et tract. 7. di. 6. sect. 6. num. 35. conclus. 1. Quod si non mutasti voluntatem occidendi,

DE CASTRO PALATINO

sed perseverasti in illa quousque occideris, tunc distinguendum est: si durante illa, voluntate ad alia opera te diuertisti, quæ via non erant occisionis, interrupta est voluntatem non solum meritis, sed etiam ex parte, ac proinde tenberis in confessione declarare, quoad poteris quoties interruptam voluntatem assumptisti, neque satisfacies dicendo te occidisse, quia omnes illæ voluntates occidendi, cum non fuerint in aliquo opere, quod via fuerit occisionis continuatæ, censeri non possunt continuatæ, ac proinde neque vnum peccatum cum occisione efficiere docet Syluest. verbo peccatum, l. §. 2. Armilla verbo peccatum, §. 4. & plures recentiores, prout refert Salas tom. 1. in 1. tractat. 7. disp. 6. section. 6. num. 28. sine, & 31. sine Bonacina disputat. 2. de peccat. quest. 4. punct. 2. num. 5. Valquez disput. 75. cap. 2. & 3. ubi quatuor modos apponit iterumpendi voluntatem. Primo, per contrarium actum, Secundo per lumnem. Tertio per inadvertentiam, Quarto per diuertionem ad alia opera. Qui omnes mihi probantur, nisi forsitan fuerit assumptus, ut medium ad præuentionem exequentiam? esto Emanuel. verbo confessio, cap. 52. numer. 6. Lopez 1. p. instruat. cap. 3. Gaffis. lib. 1. cap. 20. n. 14. & seqq. & alii quos sequitur Salas 1. 2. quest. 73. tractat. 13. disp. 5. sect. 8. num. 84. doceant solum interruptionem per actum contrarium, & non per somnum, & esum efficiere nouum peccatum necessario constitutum. Si verò voluntas occidendi non fuit interrupta alia voluntate contraria, neque aliquo opere externo, quod via non fuerit ad occisionem, sed perseverasti moraliter, quousque hominem occideris, existit no te satisfacere obligationi confessionis, confitendo occisionem, quin declares quo tempore durasti in illa voluntate, & quæ opera ad illius executionem assumptisti; suppono enim omnia illa opera non habere aliam malitiam, nisi à voluntate occisionis. Ratio est quia quando est vnum propter aliud, non censetur, nisi vnum, ut tradit S. Thom. 1. part. quest. 5. artic. fin. ad vltim. argument. Omnia autem illa opera, omnes illæ prauæ voluntiones, etiam in genere entis, & peccati (physicè loquendo) plura sunt: quia ad occisionem ordinantur, & cum illa vnum constituunt, quia fuerunt illius causæ, sicut lapides, columna, & ligna, sunt causæ domus, ideo declarata occisione, censentur omnia declarata, factique ad id textus in legum. qui ff. de usurpation. & ita tenet Nauarr. in summ. cap. 6. num. 16. 17. & 18. & in cap. confideret, in princip. distinct. 5. numer. 48. vers. ex hac limitatione. Henricquez lib. 1. de poenitent. cap. 5. Bonacina disp. 2. de peccat. quest. 4. punct. 2. num. 8 §. 3. Tolet lib. 3. cap. 7. Syluest. verbo peccatum, l. §. 2. Salas tractat. 13. disp. 5. section. 8. num. 87. Aduertit autem cum Henricquez hoc esse intelligendum, quando inter hos actus modica est distantia, & bene quia quando plurima est, non potest voluntas ad alia non diuertit; quæ media non sint finis exequendi, ac proinde est facta interruptio moralis.

Verum si occiso non fuerit sequuta, eo quod retractasti voluntatem, vel fuit tibi impossibilis cum tota illius peccati malitia sita fuerit in voluntate, necessario obligatus es voluntatis multiplicatam declarare, quia non habent, vnde tales voluntates mutant, & moraliter vnum sunt: cum talis multiplicitas declarati facile non possit, cum singulis momentis voluntas renouetur, debet declarare te totis habuisse voluntatem occidendi, quoties opera aliqua externa diuersa ad illum effectum assumptisti, vel quoties voluntatem intelligis renouare. Quod si id tibi videatur arduum, & scriptis expositum, declarata tempus, quo in voluntate illa perdurasti, quia hac via videtur voluntates, sic Nauarr. cap. 6. num. 18. Salas Valquez locis citatis, Bonacina num. 9. & in simili tradit Azor 1. tom. lib. 4. cap. 4. quest. 4. sine.

Ad rationem dubitandi respondendo præambula illa etiam in esse physico peccata distincta sunt tamen secundum commune hominum æstimationem non reputantur distincta, sed idem peccatum cum occisione facta fuerint via, & causa illius, & nullo modo interrupta. Ad confirmationem, concedo antecedens, te obligatum esse manifestare voluntates, quas habuisti occidendi quando occisionem non fuisti executus, quia tunc illæ voluntates non habent tertium, in quo sint vnum: ac quando occiso sequuta fuit, etiam eodem modo mala fuerint ea peccata, quia habent, in quo continuantur, ideo non debent necessario explicari.

Ad aliam confirmationem concedo non esse necessarium ad quamlibet occisionem multiplicari res opera, & voluntates, sed non obinde sit integro anno, imò neque mense in eadem voluntate perseveraturum, quin debeat manifestare: nam ferè impossibile est quod ad alia opera, quæ via non erant occisionis, non te diuertit: quando autem interruptit voluntatem, vel per contrariam voluntatem, vel per opus ad executionem illius non ordinatum, iam diximus manifestari tunc debere, & esse peccatum, non solum physice sed moraliter omnino distinctum necessario in confessione manifestandum.

Inferuntur aliqua pro clariori intelligentia distinctionis specificæ, & numerica.

- 1 Examinatur, an accipiens rem alienam, & apud se retinens plura distincta peccata committat necessario in confessione manifestanda, & proponitur sententia affirmans.
- 2 Resoluitur questio cum distinctione.
- 3 Satisfit fundamentis contrariis.
- 4 Proponitur te plura peccata committere necessario in confessione manifestanda si eodem tempore plura iuramenta falsa proferas ad eandem rem confirmandam pluribus maledictionibus, vel plagis inimicum officias.
- 5 Defenditur contraria sententia.
- 6 Quid dicendum si diuersis contumeliosis verbis Petrum eodem tempore officias.
- 7 Quid si pluribus in peccato existens sacramenta ministras vel iratus plures eodem impetu vulneres.
- 8 Defenditur esse plura peccata necessario manifestanda in confessione.
- 9 Coniugatus, si cum coniugata adulterium committat utrumque coniugium teneat manifestare.
- 10 Religiosus, sacerdos, non teneat utrumque manifestare, tum peccatum luxuria committit, sed sufficit si sacerdotium vel votum declaret.
- 11 Quid si votum castitatis est simplex.
- 12 Religiosus transgrediens superioris præceptum dupliciter peccat.
- 13 Idem est scholasticus, cui res aliquo obligatoria præcipitur, in virtute præstiti iuramenti.
- 14 Causa peccati qua ratione declaranda in confessione sit.
- 15 Quid dicendum de eo, qui in plures Sanctos blasphemat, vel alicui familia maledicit.
- 16 Qui in die festo sapè proponit non audire Missam, qui dicant non committere plura peccata.
- 17 Contrarium est dicendum.
- 18 Satisfit rationi contraria.

EX his inferretur resolutio illius difficultatis, an accipiens rem aliquam, neque retinens multo tempore, teneat declarare, quo tempore accepit, & perdurauit in illo peccato; Et videtur esse obligatum declarare, & neque satisfacere dicendo se rem alienam accepisse, neque adhuc restituisse. Primo, quia perseverans in concubinato multo tempore teneat declarare. Secundo, quia perseverantia in peccato commisso augeat peccatum. Tertio, quia gaudere de peccato commisso peccatum est distinctum, sed qui rem alienam vult non restituere, gaudet de eius retentione. Ergo. Quarto, se queretur, cum qui rem fatatus fuerit, etiam eam lapsus contractauerit, imò etiam si ab alio fure, quicquam rem fatatus fuerit, recuperauerit, diuersum peccatum non committere cum semper eandem habuerit obligationem restituendi, noluerit restituere.

Propter hæc aliqui dicunt quoties vteris te aliena vel renouas voluntatem non restituendi vel aduertis alienum possidere, esse distinctum peccatum necessario in confessione manifestandum: sic Nauarr. in summ. cap. 17. num. 55. §. ex quo inferretur primo. Contra verò docet Henricquez lib. 2. de poenitentia, cap. 5. §. 5. Aragon. 22. q. 62. artic. 5. dub. circa 2. Argumentum dicto 2. Ouand. 4. distinct. 16. propos. 23. Si toto eo tempore quo rem alienam retinueris, potuisti restituere, & nolueris satisfacere, si dicas, te alienum accepisse, neque restituisse, quia non commisisti diuersum, distinctum peccatum, sed vnum longo tempore continuatum, retentio enim illa toto illo tempore vna est, & non diuersa, & ab eadem voluntate moraliter existente prouenit. At duratio in peccato non est circumstantia necessario fatenda, quia neque mutat speciem, neque augeat numerum, cum a te durante non distinguatur, tametsi grauissima sit, & in gravitate æquivalcat pluribus peccatis: indicat Azor tom. 1. in sum. lib. 4. cap. 3. quest. 5. sine, quatenus solum cum vendit, & alienat rem fortuitum censet peccate forem, quia tunc se se impedit à restitutione faciendi, & videtur esse Nauarr. in sum. Lugdunens. 1. q. 97. cap. 6. n. 17. vers. sic addimus secundo, ubi dicit, qui fatatus est infantem, qui apud eum adoleuit, vnum futurum se esse dicitur exprimens, & infans de furt.

2 Ego verò existimo dicendum primo, si decreuisti restituere, & postea boni propolus penitens peristis in retentione, manifestum est te peccatum diuersum committere, quia iam cessauit illa retentio esse voluntaria. Secundo, si impotens factus es restituere, & postea potens non restituis, committis peccatum distinctum, quia per impotentiam, restitutionis discontinuata fuit prior voluntas, cum iam retentio non fuerit peccaminosa, ut antea, & in his ferè omnes conueniunt. Tertio, si postquam rem accepisti animo retinendi, ad alia te diuertas, neque cogitas de retentione, & iterum recordatus retentionis